

Nota van Inspraak en Antwoord

Ontwerp Waterbeheerprogramma 2022-2027

Waterschap Zuiderzeeland

Procedure

Op 8 februari 2022 heeft het college van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Zuiderzeeland het Ontwerp Waterbeheerprogramma 2022-2027 vastgesteld en voor inspraak vrijgegeven.

Het Ontwerp Waterbeheerprogramma heeft van 15 februari tot en met 29 maart 2022 (een termijn van zes weken) ter inzage gelegen. Iedereen die dat wilde kon in deze 6 weken een mondelinge of schriftelijke zienswijze indienen.

De inspraakperiode van het Ontwerp Waterbeheerprogramma 2022-2027 is aangekondigd via de website van Waterschap Zuiderzeeland en in het Waterschapsblad van Waterschap Zuiderzeeland (www.overheid.nl). Ook via sociale media is aandacht gevraagd voor de inspraakperiode (LinkedIn, Twitter, Facebook). Het Ontwerp Waterbeheerprogramma is toegezonden aan betrokken overheidsorganen en belangenorganisaties. De papieren versie van het stuk was in te zien op het Waterschapshuis in Lelystad.

Gedurende de inspraakperiode is eenieder in de gelegenheid gesteld een zienswijze op het Ontwerp Waterbeheerprogramma 2022-2027 kenbaar te maken. Het waterschap heeft van vier sprekers een zienswijze ontvangen:

1. Natuurmonumenten/ het Flevo-landschap/ Landschapsbeheer Flevoland/ Natuur en Milieufederatie Flevoland
2. LTO Noord
3. Staatsbosbeheer
4. Provincie Flevoland

Deze Nota van Inspraak en Antwoord behandelt de ontvangen inspraakreacties en de hieruit voortvloeiende aanpassingen ten opzichte van het ontwerp Waterbeheerprogramma 2022-2027. De bladzijden, paragrafen en hoofdstukken waarnaar wordt verwezen, volgen de nummering van het Ontwerp Waterbeheerprogramma 2022-2027.

Deel I bevat een samenvatting van de diverse inspraakreacties en een antwoord door het waterschap. De reacties zijn geregistreerd in volgorde van binnenkomst.

Deel II bevat het overzicht van wijzigingen die in het definitieve waterbeheerplan zijn doorgevoerd. Hierin staan zowel wijzigingen als gevolg van de inspraakreacties op het waterbeheerplan, als ambtelijke wijzigingen, die uit het waterschap zelf zijn voortgekomen.

DEEL I Beantwoording zienswijzen

Zienswijze (samenvatting)	Beantwoording en verwerking in het Waterbeheerprogramma	Wijziging waterbeheer-programma
Inspreker: Natuurmonumenten/ het Flevo-landschap / Landschapsbeheer Flevoland / Natuur en milieufederatie Flevoland		
Inspreker vraagt om de maatregelen voor duurzaamheid en biodiversiteit te concretiseren.	Onlangs heeft het waterschap de Klimaataanpak en de Agenda Biodiversiteit vastgesteld. In deze documenten zijn de doelen en aanpak in meer detail uitgewerkt. Zo wil Waterschap Zuiderzeeland grote stappen maken in het reduceren van zijn CO2-uitstoot en in 2050 klimaatneutraal zijn. Daarnaast wil het waterschap in 2030 60% van de watergangen (oevers) en alle dijken ecologisch beheren en onderhouden. Om hier beter en sneller aan te kunnen werken, is Waterschap Zuiderzeeland de eerste organisatie die met de Nederlandse Waterschapsbank afspraken heeft gemaakt over een aan duurzaamheid gekoppelde lening. Heel concreet gaan de maatregelen bijvoorbeeld over het aanpassen van het beheer, zoals het maaien en ruimen in plaats van klepelen. Hier is het waterschap nu al mee aan de slag. Bij de implementatie trekt het waterschap graag samen op met de provincie, natuurorganisaties en andere gebiedspartners.	Ja, waar mogelijk zijn maatregelen in het Waterbeheerprogramma concreter beschreven.
Inspreker benadrukt dat het waterschap moet blijven streven naar het behalen van de KRW-doelen en is blij dat er doelen zijn gesteld voor Overige Wateren.	Het waterschap blijft zich volledig inzetten voor het behalen van de KRW-doelen, voor zover dat binnen de mogelijkheden van het waterschap ligt.	Nee
Inspreker ziet graag concrete maatregelen om te onderzoeken waar een meer natuurlijke dynamiek rondom de dijken mogelijk is.	Het waterschap heeft een hoge ambitie om de zorg voor waterveiligheid met biodiversiteit te combineren. Zo zoekt het waterschap naar mogelijkheden om de biodiversiteit op de dijken te versterken, bijvoorbeeld door aangepast onderhoud of het inzaaien van andere kruiden/grasmengsels. Bij dijkversterkingen zoeken we naar meekoppelkansen. Zoals bij de IJsselmeerdijk, waarbij de aanleg van vooroevers een deel van de waterveiligheidsoplossing vormt. Het waterschap werkt samen met gebiedspartners aan het vinden van ruimtelijke oplossingen voor initiatieven van derden (bijv t.b.v. de dynamische overgang van water naar dijk), die hand in hand gaan met het waarborgen van de veiligheid.	Nee

Zienswijze (samenvatting)	Beantwoording en verwerking in het Waterbeheerprogramma	Wijziging waterbeheer-programma
Inspreker vraagt om de Natte as op kaart weer te geven in het Waterbeheerprogramma.	De Natte As is als breed gedeelde opgave benoemd in de Watervisie. Het Waterbeheerprogramma gaat over de doelen en handelingen van het waterschap zélf. Omdat de Natte as en ecologische verbindingszone een doel is dat de doelen van het waterschap overstijgt, is het wel opgenomen in de Watervisie maar niet in het Waterbeheerprogramma.	Nee
Inspreker ondersteunt de maatregel "vertalen van de doelen voor biodiversiteit naar het regulier beheer en onderhoud van het watersysteem" (par. 5.1) en bieden hun expertise aan bij de uitwerking.	Het waterschap maakt graag gebruik van dit aanbod.	Nee
Inspreker pleit ervoor om duurzaamheid prominenter met beheer te vervlechten.	Als waterschap zijn we beheerder van het watersysteem, vandaar dat beheer en onderhoud in 4.2 (veilig), 5.1 (voldoende en gezond) en 6.1 (schoon, gezuiverd) centraal staat. Een belangrijke opgave van de komende planperiode is om de duurzaamheidsdoelen te integreren met ons werk. Er is gezocht naar een manier om dit zowel onze beheertaak als de ambitie om te verduurzamen te vervlechten. Dit is gedaan door de duurzaamheidsdoelen centraal te noemen in 3.1, en ze vervolgens terug te laten komen in de beheerhoofdstukken. Bijvoorbeeld in par 5.1 (beheren en onderhouden) staat de maatregel: <i>"vertalen van de doelen voor biodiversiteit naar het regulier beheer en onderhoud van het watersysteem, bijvoorbeeld het aanpassen van het maaibeheer om de ecologische impact te verkleinen"</i>	Nee
Inspreker geeft aan dat energiebesparing in de bedrijfsvoering bijdraagt aan duurzame invulling van de energiebehoefte.	Energiebesparing is inderdaad een belangrijk deel van een meer duurzame invulling van de energiebehoefte van het waterschap, al zullen onze primaire processen (zuiveren van afvalwater, uitmalen overtollig) ook in de toekomst veel (duurzame) energie blijven vragen. We optimaliseren dit zoveel mogelijk, bijvoorbeeld door: • Het verduurzamen van onze gemalen (Vissering en Smeenge in de planperiode) • In de Noordoostpolder het optimaliseren van het bemalingsregime te onderzoeken, voor een (nog) betere balans tussen peilbeheer, waterkwaliteit en energieverbruik. • Voor ons functionele wagenpark kiezen we de meest duurzame auto's, zo wordt momenteel het gebruik van elektrische auto's getest.	Ja, tekst over energiebesparing toegevoegd in par. 3.1.

Zienswijze (samenvatting)	Beantwoording en verwerking in het Waterbeheerprogramma	Wijziging waterbeheer-programma
Inspreker geeft aan dat voor natuurgebieden met name te droge omstandigheden kunnen leiden tot problemen.	Het waterschap herkent dit probleem, met de afgelopen (droge) jaren is gebleken dat dit (steeds vaker) voorkomt. Het is niet altijd mogelijk om op alle plekken altijd over voldoende water van de juiste kwaliteit te beschikken. Met het project waterbeschikbaarheid ontstaat inzicht in wat de gevolgen zijn van klimaatverandering voor de beschikbaarheid van water. Ook worden verschillende oplossingsrichtingen onderzocht. Bijvoorbeeld voor natuurgebieden: is het haalbaar om water aan te voeren (tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten), of zouden de natuurdoelen/ gebruiksfuncties moeten worden aangepast?	Ja, waterbeschikbaarheid toegevoegd in par. 3.1.
Inspreker biedt expertise aan om biodiversiteit en duurzaamheid door te laten werken in de uitvoering.	Het waterschap maakt graag gebruik van dit aanbod.	Nee
Inspreker: LTO Noord		
Inspreker geeft aan kansen te zien in de mogelijkheden van helofytenfilters, aangezien dit grondbesparend is en bijdraagt aan de waterkwaliteit. Inspreker biedt aan mee te denken met een dergelijke innovatie.	Het waterschap maakt graag gebruik van het aanbod van LTO om mee te denken. Een helofytensloot kan een duurzame oever niet vervangen. De duurzame oevers liggen namelijk veelal langs de tochten, die een aanvoer- en afvoerfunctie hebben en daardoor niet volledig dicht mogen groeien. Daarnaast heeft een duurzame oever (riet met plasberm) andere ecologische kwaliteiten dan een helofytensloot en vormt een duurzame oever een 'buffer' tussen water en landbouwgebied (inwaaiing, oppervlakkig afstroming). Tegelijkertijd ziet het waterschap de kansen van een helofytensloot ook. We zijn betrokken bij de pilot van Aeres Hogeschool (Aeres Farms), waarbij een helofytensloot is aangelegd. De eerste resultaten hiervan lijken positief, maar dit vraagt nog verder onderzoek. Ook is Waterschap Zuiderzeeland betrokken bij de pilot Aangepast slootkantenbeheer voor vergroting van de biodiversiteit rond kavelsloten, van het Flevolands Agrarisch Collectief (FAC).	Nee
Inspreker geeft aan dat samenwerking tussen waterschap en het landelijk gebied belangrijk is, o.a. om invulling te geven aan de belangrijke rol van bodem- en watersysteem bij inrichtingsvraagstukken.	Het waterschap onderschrijft dit en zet de samenwerking graag voort.	Nee

Zienswijze (samenvatting)	Beantwoording en verwerking in het Waterbeheerprogramma	Wijziging waterbeheer-programma
Inspreker benadrukt het belang van onderzoek en intensief beheer bij het inzaaien van andere kruiden/grasmengsels, om onkruiddruk op de sector te voorkomen. Inspreker denkt graag op gebiedsniveau met het waterschap mee om naar een passende aanpak te zoeken.	We begrijpen de zorg van de agrariërs op de aanliggende percelen. Voor de effecten op de aanliggende en verpachte percelen zoeken we op welke manier we hier invulling aan willen geven. Waar is aangepast beheer het meest zinvol? Wat werkt in de praktijk en wat niet? De uitkomsten van de pilot op de Knardijk worden hierin meegenomen. Hierbij wordt ook gekeken naar het benodigde beheer en de kosten die dit met zich meebrengt. We betrekken LTO Noord hier graag bij.	Nee
Inspreker vraagt wat het waterschap beschouwt als "leren omgaan met de gevolgen van weersextremen" en verzoekt de maatregelen t.a.v. waterbeschikbaarheid op te nemen. Inspreker geeft aan de urgentie rond verdroging, verzilting, wateroverlast en maatregelen hieromtrent vanuit het waterschap graag terug te zien in het Waterbeheerprogramma.	Het project Waterbeschikbaarheid is bedoeld om inzicht te krijgen in wat de gevolgen zijn van klimaatverandering voor de beschikbaarheid van water, met name tijdens droge perioden. Ook worden verschillende oplossingsrichtingen onderzocht. Deze zijn op dit moment nog niet bekend. Met de watersysteemtoetsing wordt de situatie in (extreem) natte omstandigheden onderzocht. Het is waterschap ziet dat het niet mogelijk is om in alle extreme weersomstandigheden op alle plekken wateroverlast of droogte te voorkomen. Het waterschap neemt maatregelen wanneer dit mogelijk is (tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten). Tegelijkertijd hebben ook de gebruikers een verantwoordelijkheid in het aanpassen aan de (natuurlijke) omstandigheden.	Nee
Inspreker geeft aan dat peilverhoging (i.r.t. bodemdaling) in de huidige landbouwkundige opzet tegenstrijdig is met het behouden van het verdienvermogen van de boer en benadrukt dat het essentieel is om voldoende capaciteit in de sloot te bewaren of te investeren in bergingsmogelijkheden, bijvoorbeeld in natuur.	Het vinden van bergingsmogelijkheden is inderdaad belangrijk, i.r.t. bodemdaling, wateroverlast en watertekort. Eind 2021 is het gebiedsproces bodemdaling gestart. Hierin ontwikkelen de provincie Flevoland, LTO Noord, de gemeente Noordoostpolder, Waterschap Zuiderzeeland en het Rijksvastgoedbedrijf nieuwe toekomstperspectieven over hoe we om kunnen gaan met bodemdaling. Het waterschap neemt maatregelen wanneer dit mogelijk is (tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten). Tegelijkertijd hebben ook de gebruikers een verantwoordelijkheid in het aanpassen aan de (natuurlijke) omstandigheden.	Nee

Zienswijze (samenvatting)	Beantwoording en verwerking in het Waterbeheerprogramma	Wijziging waterbeheer-programma
Inspreker geeft aan dat bodemdaling niet alleen optreedt in de Noordoostpolder, maar ook in Zuidelijk Flevoland tot problemen kan leiden.	De verwachte bodemdaling als gevolg van klink in Zuidelijk Flevoland is inderdaad nog groter dan in de Noordoostpolder. In de tekst van het Waterbeheerprogramma is beschreven dat er een gebiedsproces is gestart om te komen tot duurzame oplossingen voor bodemdalingsgebieden. De tekst is verhelderd om aan te geven dat dit niet alleen om de Noordoostpolder, maar ook om Zuidelijk Flevoland gaat.	Ja, tekst verhelderd in par 5.2. Niet alleen het gebied ten zuidwesten van Emmeloord heeft te maken met bodemdaling, ook in Almere, het gebied tussen Almere en Zeewolde en in de Zuidlob (ten zuiden van Zeewolde) treedt (sterke) bodemdaling op.
Inspreker geeft zorg aan voor de houdbaarheid van de agrarische functie wanneer 'peil volgt functie' niet meer opgaat in het landelijk gebied. Inspreker merkt op dat het waterpeil in stedelijk gebied wel meedaalt en dat dit onrechtvaardig voelt.	We begrijpen uw zorg, alhoewel het beleid voor landelijk en stedelijk gebied gelijk is (ook in stedelijk gebied zakt het waterpeil niet automatisch mee met de bodemdaling). Door bodemdaling neemt de drooglegging af en kunnen knelpunten ontstaan, zoals minder opbrengst bij de huidige teelten. In het gebiedsproces bodemdalingsgebieden Flevoland gaan we graag met u in gesprek over de knelpunten en toekomstbestendige oplossingsrichtingen.	Nee
Inspreker is blij terug te lezen dat de sector, via het Actieplan Bodem en Water, bijdraagt aan verbetering van de waterkwaliteit en vraagt om ook verontreiniging door industrie (evenwichtiger) te benoemen.	In par. 5.3. staat een toelichting wat het waterschap onder 'nieuwe stoffen' verstaat. Hier is een zinsnede toegevoegd.	Ja, in par. 5.3 bij het onderdeel 'nieuwe stoffen' is de volgende regel toegevoegd: Stedelijk gebied met de in en omliggende bedrijventerreinen zijn aandachtsgebieden.

Zienswijze (samenvatting)	Beantwoording en verwerking in het Waterbeheerprogramma	Wijziging waterbeheer-programma
Inspreker geeft aan dat de steeds verder stijgende watersysteemheffing niet meer houdbaar is.	Het waterschap wil het werk uitvoeren tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Tegelijkertijd zijn er continu investeringen nodig in onze dijken, watergangen en AWZI's om te anticiperen op ontwikkelingen zoals klimaatverandering, bodemdaling en de groeiende bevolking. Dit kan leiden tot een toenemende druk op de beschikbare middelen. Ons algemeen bestuur zet de koers van het waterschap uit door alle belangen af te wegen en op een transparante manier verantwoording af te leggen. Het waterschap heeft een actieve bijdrage geleverd aan de herziening van het belastingstelsel (voorstel Tweede Kamer), waardoor de lasten evenwichtiger worden verdeeld.	Nee
Inspreker: Staatsbosbeheer		
Inspreker geeft aan dat de invloed van het waterschap op biodiversiteit verder gaat dan door het waterschap beheerde assets (zoals waterlopen en andere objecten). Bijvoorbeeld waterpeilen beïnvloeden de waterbeschikbaarheid en zodoende ook de biodiversiteit in natuurgebieden. Inspreker stelt voor dat het peil in dijksloten (icm verhoging dijkvoet) kan worden verhoogd en dat beregeningsputten kunnen worden geregistreerd en gemonitord.	Het waterschap onderschrijft dat waterbeschikbaarheid van invloed is op de biodiversiteit in natuurgebieden. Het verhogen van het peil in de dijksloten, staat op gespannen voet met de waterveiligheid. Wel wordt bij de verkenning naar de versterking van de IJsselmeerdijk (uitvoering voorzien vanaf 2025) een meer ecologische inrichting van de kwelsloot onderzocht. Grondwateronttrekkingen worden geregistreerd, maar niet gemonitord. Het waterschap werkt momenteel aan de uitbreiding van het grondwatermeetnet. Op basis van de inzichten die we daarmee opdoen, gaan we na of aanvullende monitoring nodig is.	Nee
Inspreker is blij dat biodiversiteit bij regulier beheer bevorderd zal worden en draagt oplossingsrichtingen aan.	Dank voor de suggesties. Het waterschap experimenteert met alternatieve methoden voor beheer, bijv. taluds maaien en ruimen in plaats van klepelen. De komende jaren gaat het waterschap hiermee verder (implementatie Agenda Biodiversiteit). Naast deze verandering in maaibeheer is er ruimte voor onderzoek waarbij leerervaringen worden vastgelegd en doorgevoerd in het beheer en	Nee

Zienswijze (samenvatting)	Beantwoording en verwerking in het Waterbeheerprogramma	Wijziging waterbeheer-programma
	onderhoud van watergangen en keringen. Aandachtspunten hierbij zijn o.a. frequentie en materieelkeuze.	
Inspreker geeft aan graag samen te willen werken bij de bestrijding van berenklaauw.	Waar het kan en nodig is wil het waterschap graag samenwerken bij de bestrijding van de reuzeberenklauw en andere invasieve exoten. De exotenaanpak van het waterschap is gericht op het effectief kunnen uitvoeren van onze waterschapstaken en niet altijd op eliminatie van exoten (als is eliminatie in sommige gevallen de meest effectieve methode van waterbeheer). De provincie werkt aan een provinciebreed kader/uitvoeringsprogramma, waarbij met de betrokken partners een gezamenlijke aanpak voor de bestrijding van exoten, waaronder de reuzeberenklauw, wordt vormgegeven.	Nee
Inspreker onderschrijft het belang van het op systeemniveau kijken naar gebieden met en zonder nieuwe ontwikkelingen/ watervragers en is blij met het realiseren van een nieuw grondwatermeetnet. Inspreker vraagt of regulering van onttrekkingen een plek krijgt in de beleidsregel grondwateronttrekkingen en infiltraties.	Het kijken op systeemniveau en het grondwatermeetnet is onder meer bedoeld om beter zicht te krijgen op het effect van kwel en onttrekkingen. Waarschijnlijk is hier nog aanvullend onderzoek voor nodig (bijvoorbeeld: wat zou het verbieden van onttrekkingen betekenen voor grondwaterstanden?). De regulering van onttrekkingen maakt geen deel uit van de genoemde beleidsregel. De evaluatie van het grondwatermeetnet in 2025 is het eerste moment om te bepalen of regulering nodig is.	Nee
Inspreker benadrukt dat het waterschap moet blijven streven naar het behalen van de KRW-doelen en is	Het waterschap blijft zich volledig inzetten voor het behalen van de KRW-doelen, voor zover dat binnen de mogelijkheden van het waterschap ligt.	Nee

Zienswijze (samenvatting)	Beantwoording en verwerking in het Waterbeheerprogramma	Wijziging waterbeheer-programma
blij dat er doelen zijn gesteld voor Overige Wateren.		
Inspreker ziet graag concrete maatregelen om te onderzoeken waar een meer natuurlijke dynamiek rondom de dijken mogelijk is.	Het waterschap heeft een hoge ambitie om de zorg voor waterveiligheid met biodiversiteit te combineren. Zo zoekt het waterschap naar mogelijkheden om de biodiversiteit op de dijken te versterken, bijvoorbeeld door aangepast onderhoud of het inzaaien van andere kruiden/grasmengsels. Bij dijkversterkingen zoeken we naar meekoppelkansen. Zoals bij de IJsselmeerdijk, waarbij de aanleg van vooroevers een deel van de waterveiligheidsoplossing vormt. Het waterschap werkt samen met gebiedspartners aan het vinden van ruimtelijke oplossingen voor initiatieven van derden (bijv t.b.v. de dynamische overgang van water naar dijk), die hand in hand gaan met het waarborgen van de veiligheid.	Nee
Inspreker: Provincie Flevoland		
Inspreker geeft aan dat provincie, waterschap en andere partners vanuit een eigen rol en verantwoordelijkheid samenwerken aan een optimaal bodem- en watersysteem en duurzame ruimtelijke inrichting. Inspreker geeft aan dat de kaders uit het Waterprogramma weerspiegelt zijn in het ontwerp Waterbeheerprogramma.	Het waterschap blijft graag samenwerken met de provincie aan gezamenlijke doelen en ambities, vanuit ieders eigen rollen en taken.	Nee
Inspreker vraagt om het Waterbeheerprogramma op onderdelen te concretiseren.	In het Waterbeheerprogramma zijn de strategische en tactische doelen voor de planperiode 2022-2027 vastgelegd. Er is bewust gekozen voor het beschrijven van de maatregelen op hoofdlijnen, zodat er ruimte blijft om de manier waarop we aan de doelen werken, aan te passen aan veranderende omstandigheden en nieuwe afwegingen. De aanscherping of herziening van maatregelen wordt gerapporteerd via de Planning- & Controlcyclus. Tegelijkertijd begrijpt het waterschap de behoefte om maatregelen te concretiseren en daarmee meer zicht te krijgen op wat het waterschap daadwerkelijk gaat doen. Om daar invulling aan te	Ja, waar mogelijk zijn maatregelen in het Waterbeheerprogramma concreter beschreven en jaartallen toegevoegd (aangepast in de betreffende hoofdstukken). In bijlage 2 is een overzichtstabel opgenomen

Zienswijze (samenvatting)	Beantwoording en verwerking in het Waterbeheerprogramma	Wijziging waterbeheerprogramma
	geven, is een groot deel van de maatregelen aangescherpt in de betreffende hoofdstukken. Ook is er een overzichtstabel opgenomen.	waarin ook is aangegeven welke partners hierbij een rol vervullen.
Inspreker verzoekt vanuit zijn rol en verantwoordelijkheid betrokken te worden bij de begrotingscyclus en het beleidshuis, met het oog op het uitwerken, concretiseren en adaptiviteit van beleid. Het verder versterken van de complementariteit en het uitwerken van de rol van het waterschap is van belang. Inspreker geeft aan tussentijdse evaluaties essentieel zijn en dat de eindevaluatie van het Waterbeheerprogramma 2016-2021 wordt gemist.	In het bestuurlijk overleg tussen provincie en waterschap (april-mei 2022) is hierover gesproken en is tot een gedeeld beeld gekomen. Het waterschap blijft de samenwerking met de provincie graag voortzetten. Een goede afstemming en samenwerking is noodzakelijk om de doelen van het Waterbeheerprogramma te realiseren. Bijsturing van beleid, doelen en maatregelen is in beginsel de rol van het college van Dijkgraaf en Heemraden en de Algemene Vergadering. Naast samenwerkingspartner, is de provincie ook interbestuurlijk toezichthouder. Deze toezichtshoudende rol heeft betrekking op de naleving van vastgestelde regels en beleidsnormen. Bevestigd is dat de provincie jaarlijks een voortgangsrapportage ontvangt van het waterschap (gebaseerd op de berap), die de basis vormt voor het toezichtgesprek. De voortgangsrapportages en effectmonitor zijn benut zijn bij opstellen van het nieuwe Waterbeheerprogramma. Afgesproken is dat in de komende planperiode een tussentijdse evaluatie ('midterm review') en eindevaluatie plaatsvindt.	Nee
Vanuit de formele verhouding in het kader van interbestuurlijk toezicht, vindt inspreker het van belang om de wederzijdse rollen en verantwoordelijkheden vast te leggen en daarbij ook afspraken te maken over het periodiek monitoren en evalueren van beleid.	In het bestuurlijk overleg tussen provincie en waterschap (april-mei 2022) is een gezamenlijk traject afgesproken om te komen tot een bestuursovereenkomst Interbestuurlijk Toezicht (IBT). Onderdeel hiervan is het verhelderen van de wederzijdse rollen en verantwoordelijkheden, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de rol als samenwerkingspartners en de rollen vanuit het interbestuurlijk toezicht.	Nee

DEEL II Overzicht van wijzigingen

Wijzigingen volgend uit beantwoording van zienswijzen

Hoofdstuk 3 Omgeving

- P. 15 3^e alinea aan het einde toegevoegd: *“Ook energieopslag en energiebesparing zijn belangrijk deel om de energiebehoefte van het waterschap duurzaam in te vullen. Hier wordt actief aan gewerkt door o.a. door onze gemalen te verduurzamen.”*
- P. 17 en 20 Hoe komen we daar? Maatregelen zijn geconcretiseerd en jaartallen toegevoegd.

Hoofdstuk 4 Waterveiligheid

- P. 23, 24 en 26 Hoe komen we daar? Maatregelen zijn geconcretiseerd en jaartallen toegevoegd.

Hoofdstuk 5 Voldoende en gezond water

- P. 30, 34 en 40 Hoe komen we daar? Maatregelen zijn geconcretiseerd en jaartallen toegevoegd.
- P. 33 Tweede kolom bovenaan, na “Het doel is om te komen tot een duurzame oplossing voor bodemdalingsgebieden...” toegevoegd: *in Flevoland. Niet alleen het gebied ten zuidwesten van Emmeloord heeft te maken met bodemdaling, ook in Almere, in het gebied tussen Almere en Zeewolde en in de Zuidlob (ten zuiden van Zeewolde) treedt (sterke) bodemdaling op.”*
- P. 37 tweede alinea na “... en van mogelijke bronnen en (eco)toxicologische risico’s (monitoring)” toegevoegd: *“Stedelijke gebieden met de in en omliggende bedrijventerreinen zijn aandachtsgebieden.”*

Hoofdstuk 6 Schoon en gezuiverd water

- P. 42, 43, 45 en 47 Hoe komen we daar? Maatregelen zijn geconcretiseerd en jaartallen toegevoegd.

Bijlage 2:

- Tabel aangepast (geconcretiseerde maatregelen en andere betrokkenen toegevoegd).

Ambtelijke Wijzigingen

Titelblad

- ‘Ontwerp’ is verwijderd.

Voorwoord

- De eerste twee zinnen van de eerste alinea zijn aangepast.
- De laatste alinea is aangepast (in het ontwerp werd de lezer opgeroepen te reageren op het ontwerp Waterbeheerprogramma).

Inleiding

- 'ontwerp' is verwijderd.
- Begroting & Meerjarenraming is aangepast in planning- en controlcyclus.
- Paragraaf 'Procedure van dit ontwerp ...' is aangepast in 'Totstandkoming Waterbeheerprogramma 2022-2027'
- Vormgeving kaart beheergebied aangepast

Doelen

- P. 12: doelen 4.1 ('Voldoen aan de veiligheidsnormen') en 4.2 ('Beheren en onderhouden') zijn omgedraaid; doel 6.1 'Afvalwater schoonmaken' is aangepast in 'Beheren en onderhouden'

Hoofdstuk 3 Omgeving

- P. 15 2^e alinea regel 11 toegevoegd: "*Recent is dit onder meer verwoord in de Strategische Visie op Klimaatneutraliteit van de Unie van Waterschappen. Waterschap Zuiderzeeland wil uiterlijk in 2050 klimaatneutraal zijn...*"
- P. 16 laatste alinea aan het einde is toegevoegd: "*Met onze partners in Ethiopië werken we bijvoorbeeld aan het optimaliseren van het waterakkoord, het opstellen van een waterallocatieplan en het reguleren van industriële lozingen in het Awash stroomgebied.*"
- P. 20 1^e alinea halverwege toegevoegd: "*Maar ook door de historie van ons waterschap vast te leggen en door verhalen, gebouwen en plekken in ons beheergebied van generatie op generatie te borgen. Daarnaast ontwikkelen we manieren om dit erfgoed te ontsluiten, bijvoorbeeld met een jubileumproductie in 2025.*"
- Interview toegevoegd

Hoofdstuk 4 Waterveiligheid

- P. 22-23 gehele paragraaf "4.1 Voldoen aan de veiligheidsnormen" omgeruild met P. 24 paragraaf "4.2 Beheren en onderhouden"
- Interview toegevoegd

Hoofdstuk 5 Voldoende en gezond water

- P. 28 2^e alinea aan het einde toegevoegd: "De streefpeilen zijn vastgelegd in peilbesluiten, waarin ook de belangen van verschillende gebruiksfuncties tegen elkaar zijn afgewogen."
- P. 31 laatste alinea: "Mede door de steeds vaker voorkomende weersextremen..." vervangen door "Bij extreme droogte..."

- Interview toegevoegd

Hoofdstuk 6 Schoon en gezuiverd water

- P. 42 titel '6.1 Afvalwater schoonmaken' aangepast in '6.1 Beheren en onderhouden'
- Interview toegevoegd

Hoofdstuk 7 Slot

- P. 48 tweede alinea 13^e regel eerste Begroting & Meerjarenraming aangepast in planning- en controlcyclus

Bijlage 2:

- Volledige tabel aangepast: kolom met alle maatregelen toegevoegd en kolom met andere betrokkenen toegevoegd.

Colofon

- P. 56: "Versie 10 februari 2022" gewijzigd in "juli 2022"